

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Nässjö-Värnamo, elektrifiering

Nässjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner - Jönköpings län

Järnvägsplan, 2022-04-19

Ärendenummer: TRV 2022/11491

Trafikverket

Postadress: Bataljonsgatan 8, 553 05 Jönköping

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Författare: AFRY

Dokumentdatum: 2022-04-19

Ärendenummer: TRV 2022/11491

Uppdragsnummer: 168299

Version: 1.0

Kontaktperson: Anders Axelsson, projektledare, Trafikverket

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Samrådsrets	5
3	Samråd	7
3.1.	Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan	7
3.1.1.	Samråd med Länsstyrelsen i Jönköpings län	7
3.1.2.	Samråd med Region Jönköpings län och Jönköpings länstrafik	8
3.1.3.	Samråd med berörda kommuner	9
3.1.4.	Samråd med allmänheten	11
3.1.5.	Samråd med övriga myndigheter och organisationer	11

I denna samrådsredogörelse sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen visar Trafikverket hur de inkomna synpunkterna beaktats.

1 Sammanfattning

I denna samrådsredogörelse sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från allmänheten, kommun, region, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen visar Trafikverket hur de inkomna synpunkterna beaktats.

I det inledande skedet av processen för framtagande av järnvägsplanen för aktuellt projekt har samråd genomförts med Länsstyrelsen i Jönköpings län, Region Jönköpings län samt de tre kommuner som berörs, Nässjö, Värnamo och Vaggeryd. Samråd har också genomförts med Jönköpings länstrafik. Syftet med samrådsmötena var att informera om projektet samt att samla in synpunkter och frågor kring samrådsunderlaget inför länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan.

För allmänheten hölls samrådsmaterialet tillgängligt på Trafikverkets webbplats under tiden 2022-02-28 – 2022-03-21. Samrådet har annonserats i lokaltidningarna Jönköpingsposten, Smålands dagblad och Värnamo nyheter samt i Post- och Inrikes Tidningar. Samtliga inkomna synpunkter och yttranden samt upprättade minnesanteckningar och protokoll finns diarieförda på Trafikverket under diarienummer TRV 2022/11491.

Under samrådet har det inkommit synpunkter som berör buller, hastigheter på banan och byggskedet. Synpunkter och frågor har också inkommit gällande omfattningen av elektrifieringen och vilka spår som ingår i denna. Synpunkter gällande påverkan på detaljplaner har också lämnats.

2 Samrådsrets

Samrådsretsen har definierats utifrån projektets omfattning och den påverkan projektet bedöms medföra på omgivningen.

Inför beslut om betydande miljöpåverkan har Trafikverket samrått med Länsstyrelsen i Jönköpings län. Region Jönköpings län, Jönköpings länstrafik samt de tre kommuner som berörs av åtgärden; Vaggeryd, Värnamo och Nässjö kommun.

Skriftligt samråd har skett med allmänheten.

Följande övriga myndigheter och organisationer har också getts möjlighet att lämna synpunkter:

- BLS Rail AB
- CFL Cargo Sverige AB
- Elsäkerhetsverket
- Energimyndigheten
- Försvarsmakten
- Green Cargo
- Havs- och vattenmyndigheten
- Jönköpings kombiterminal
- Lantbrukarnas Riksförbund
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Naturskyddsföreningen
- Naturskyddsföreningen Jönköpings länsförbund
- Naturskyddsföreningen Nässjö
- Naturskyddsföreningen Vaggeryd
- PGF Terminal AB
- Högländets räddningstjänstförbund
- Räddningstjänsten Vaggeryd
- Räddningstjänsten Värnamo
- ScandFibre Logistics AB
- SGI Statens Geotekniska Institut
- SGU Sveriges Geologiska Undersökning
- SJ AB
- Strålsäkerhetsmyndigheten
- Svenska kraftnät
- Svenskt näringsliv
- Sveriges åkeriföretag
- TX Logistik AB
- Tågåkeriet i Bergslagen AB
- Värnamo Naturskyddsförening

3 Samråd

3.1. Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan

3.1.1. Samråd med Länsstyrelsen i Jönköpings län

Länsstyrelsen i Jönköpings län har informerats om projektet vid samrådsmöte den 2022-03-09. Inför mötet hade länsstyrelsen fått ett presentationsmaterial.

Trafikverket presenterade projektet, aktuellt samrådsskede och preliminärt bedömd miljöpåverkan.

Under mötet ställer länsstyrelsen frågor om vilken omfattning elektrifieringen har. Vidare ställde länsstyrelsen frågor kring utredningsområdet och hur detta förhåller sig till befintligt järnvägsområde. På samrådsmötet kom det även upp frågor om beräkning av grundvattensänkning samt påverkan på vattenskyddsområden. Länsstyrelsen ställde även en fråga om vilka naturvårdsinventeringar som är aktuella och var dessa genomförs.

Buller diskuterades också. Bland annat ställde länsstyrelsen frågor kring vilken bullerhöjning som definierar vilket planeringsfall som ska gälla ("befintlig infrastruktur" eller "väsentlig ombyggnad"). Länsstyrelsen påpekar att det är viktigt att beskriva var det sker en höjning respektive sänkning av ljudnivån. Även buller utmed Natura 2000-områden diskuterades.

Gällande kulturmiljö påpekar länsstyrelsen att det är viktigt att vara observant på fornlämningar även vid eventuella tillfartsvägar till exempelvis teknikkiosker. Vidare informerade länsstyrelsen om att det finns generella skyddsområden runt gravfält/gravar och boplatzlämningar och som ska beaktas i en bedömning/prövning.

Länsstyrelsen påpekar också att påverkan på förorenade områden ska beskrivas i samrådsunderlaget samt hur Trafikverket bedömer påverkan på de områden som identifierats. Länsstyrelsen meddelar att vid påträffande av invasiva arter måste hanteringen av dessa beskrivas.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för frågor och synpunkter.

Det är endast spår som trafikeras av persontrafik som kommer att elektrifieras. Stickspår avsedda för underhållsfordon omfattas ej, eftersom dessa fordon inte är eldrivna.

Befintligt järnvägsområde är generellt mindre än utredningsområdet. Utredningsområdet ska rymma de planerade anläggningsobjekten (kontaktledningsstolpar, teknikkiosker och elskyddsportaler).

Beräkningar görs för att bedöma påverkan på enskilda brunnar. Schaktarbeten inom vattenskyddsområden kommer att följa gällande vattenskyddsföreskrifter. Naturvårdsinventeringar genomförs inte på hela sträckan utan bestäms utifrån genomförd förstudie och var nya anläggningsdelar placeras.

Bullernivåökningar större än 2 decibel A (dBA) bedöms enligt Trafikverkets riktlinjer som en väsentlig ombyggnad. Genomförda bullerberäkningar visar att bullernivån till följd av elektrifieringen höjs med cirka 0,6 dB på sträckan Vaggeryd-Värnamo men blir oförändrad mellan Nässjö-Vaggeryd, vilket innebär planeringsfall *Befintlig infrastruktur*. Vidare planeras inga större anläggningsåtgärder utan endast uppsättning av

kontaktledningsanläggning. Trafikverket förväntar sig därför inga bullerskyddsåtgärder inom projektet. En fördjupad bullerberäkning görs i kommande skede.

Trafikverket tar också med sig informationen gällande fornlämningar, markföroreningar och invasiva arter.

3.1.2. Samråd med Region Jönköpings län och Jönköpings länstrafik

Möte mellan Trafikverket och Region Jönköpings län samt Jönköpings länstrafik hölls den 2022-03-11.

Under mötet ställde regionen frågor om banans hastigheter och var det sker förändringar. Regionen frågade även om angränsande projekt gällande befintliga plankorsningar och om detta ingår i järnvägsplanen.

Både regionen och Jönköpings länstrafik hade frågor kring buller, bland annat om utbytet till eldrivna lok påverkar bullernivåerna. Även frågan om det är gods- eller persontrafik som genererar mest buller diskuterades samt om godstrafiken förväntas ökas.

Jönköpings länstrafik ställde frågor om byggskedet och om utbyggnaden kommer att ske i etapper. Även påverkan på omkringliggande vägnät (väg E4) diskuterades.

Vidare diskuterades fordonsflottan och leveransplanen för nya tåg. Länstrafiken informerade om att de diskuterar möjligheten till en förtätning av trafik med timmestrafik på sträckan Nässjö-Vaggeryd.

Under samrådsperioden har Region Jönköping även kommit in med ett skriftligt yttrande. Region Jönköpings län ser det som positivt att Trafikverket gör bedömningen att projektet inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Region Jönköpings län har inga invändningar kring innehållet i samrådsunderlaget.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för inkomna frågor och synpunkter.

Hastighetshöjningar kommer att ske på delar av sträckan Vaggeryd-Värnamo, med en höjning till som mest 160 km/h. Höjningen sker utan åtgärder på järnvägsanläggningen. På sträckan Nässjö-Vaggeryd planerar Trafikverket också inom projektet att genom geotekniska förstärkningsåtgärder på banan slopa den idag tillfälliga hastighetsnedsättningen förbi ett par mossar.

Projektet Plankorsningsåtgärder Nässjö-Vaggeryd är ett angränsande projekt och ingår inte i järnvägsplanen.

Trafikverket har ännu inte tagit ställning till anläggningsmetoder och etappindelning utan kommer att utreda det i kommande planskede.

Eldriven persontrafik är avsevärt tystare än dagens dieseldrivna persontåg men en ökad trafikering och höjda hastigheter på sträckan Vaggeryd-Värnamo ger sammantaget en bullernivåhöjning med cirka 0,6 dB. På sträckan Nässjö-Vaggeryd blir bullernivån oförändrad. Godstrafiken är avsevärt mer bullrande än persontågtrafiken och har betydelse för bullernivåerna. Trafikverket har i sina inledande konservativa beräkningar antagit att antalet godståg ligger kvar på dagens frekvens med 3-3,5 tåg per dygn (medan Trafikverkets basprognos för år 2040 prognostiserar en halvering av antalet gods, till 1,2-1,7 tåg per dygn). En fördjupad analys av trafikmängder och kompletterande bullerberäkningar görs i kommande skede.

3.1.3. Samråd med berörda kommuner

Tre separata samrådsmöten har ägt rum med respektive kommun som berörs av planerad åtgärd.

Samråd med Värnamo kommun

Ett samrådsmöte med Värnamo kommun ägde rum 2022-03-07.

Kommunen ställer frågor angående påverkan på trafik under byggskedet och påpekade att det går viktig person- och godstrafik på sträckan, inte minst Vaggeryd-Värnamo. Vidare ställdes frågor om eventuell påverkan på detaljplaner och om det kommer bli aktuellt med inlösen. Kommunen ställde även frågor om elektrifieringen medför ökat buller.

Kommunen informerar även om att det pågår ett framtagande av ny FÖP (fördjupning av översiktsplanen) för Värnamo stad, men den är tillfället pausad.

Efter samrådsmötet har kommunen också inkommit med ett skriftligt yttrande. Kommunledningsförvaltningen meddelar att de delar Trafikverkets bedömning om att projektets inte innebär betydande miljöpåverkan. Kommunen påpekar vidare att de planerade åtgärderna kan komma att innebära markarbeten och schakt inom vattenskyddsområde vilket Trafikverket kan behöva söka dispens för. Kommunen ser gärna en tidig dialog kring detta inför den fortsatta projekteringen. Vidare poängterar kommunen att det generellt är viktigt med en fortsatt dialog eftersom det finns detaljplaner och boenden som berörs av planerad åtgärd.

Även Räddningstjänsten vid Samhällsbyggnadsförvaltningen har lämnat ett yttrande men har inget att erinra i aktuellt ärende.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för ställda frågor och framförda synpunkter.

Påverkan på trafik under byggskedet är ännu inte utrett. Detta kommer att utredas vidare i kommande skeden och kommer att slutligt bestämmas senast två år innan byggstart.

Samordningen med kommunen, både gällande dispensfrågan för arbeten inom vattenskyddsområde och påverkan på detaljplaner, kommer att ske parallellt genom hela planprocessen och efterföljande arbete med bygghandlingen. I nästa skede, Samrådshandling, tas markanspråk fram och påverkan på omgivningen och aktuella detaljplaner blir då tydligare. Trafikverket ser gärna en fortsatt dialog med kommunen kring detta. Ersättning för intrång för ny järnvägsmark kommer bli aktuellt.

Genomförda bullerberäkningar visar att bullernivån till följd av elektrifieringen höjs med cirka 0,6 dB på sträckan Vaggeryd-Värnamo men blir oförändrad mellan Nässjö Vaggeryd.

Samråd med Vaggeryds kommun

Ett samrådsmöte med Värnamo kommun ägde rum 2022-03-02.

Kommunen undrar om Trafikverket planerar för några åtgärder för befintliga vattenhinder i vattendragen på sträckan.

Vidare undrar kommunen om Trafikverket studerar behovet av nya mötesstationer/mötesspår på sträckan Nässjö-Vaggeryd. Omledning av trafik från stambanan kan nämligen leda till kapacitetsbrist på den aktuella sträckan.

Kommunen informerar också om att det finns ett behov av att förlänga oelektrifierat stickspår i Malmbäck, för att möjliggöra timmestrafik för godstrafik.

Kommunen ser gärna att av påverkan på detaljplaner identifieras så fort som möjligt. Slutligen undrar kommunen om allmänheten har deltagit i samrådet.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för lämnade frågor och synpunkter.

Informationen angående behovet att förlänga oelektrifierat stickspår i Malmbäck för en ökad godstrafik förs vidare inom Trafikverket, men kommer inte att ingå i aktuell järnvägsplan.

Befintliga vattenhinder kommer inte att studeras inom projektet.

Det ingår heller inte i aktuell järnvägsplan att studera frågan om kapacitetsbrist på grund av omledning av trafik från stambanan. Det görs däremot inom andra delar av Trafikverket. Tillfällig omledning kan förvisso bli aktuellt vid åtgärder på stambanan men någon permanent omledning ses inte som aktuellt.

Markanspråk kommer att tas fram i nästa planskede och påverkan på omgivningen och aktuella detaljplaner kommer då att bli tydligare. I samband med det sker samordning med kommunen. I det aktuella skedet har allmänhetens synpunkter inhämtats genom annonsering och ett skriftligt samråd. Fysiska möten sker först i nästa skede.

Samråd med Nässjö kommun

Ett samrådsmöte med Nässjö kommun ägde rum 2022-03-03.

Kommunen ställde frågor om trafikmängder och om den befintliga ”trämgränsen” (område fri från träd och högre vegetation) utmed banan kommer ändras.

Påverkan på byggrätter och detaljplaner diskuterades också. Kommunen informerar om att det pågår ett arbete med en detaljplan som gränsar till befintlig järnvägsmark. Vidare poängterar de att handläggningstiden för hantering av detaljplaner kan vara upp till två år och undrar därför om och när det kan bli aktuellt med ändring av detaljplan.

Trafikverket svarar:

Resandetraffiken förväntas enligt Trafikverkets trafikprognos (framtagen år 2021), till följd av elektrifieringen, öka från dagens 25 tåg till 51 tåg till år 2040 på sträckan Vaggeryd-Värnamo. Mellan Nässjö och Vaggeryd blir den oförändrad. Vid samrådsmötet hänvisades till en äldre trafikprognos (från år 2019) och som angav en trafikökning från 25 till 37 tåg på sträckan Vaggeryd-Värnamo. Genomförda bullerberäkningar med senaste framtagna trafikprognos visar att bullernivån höjs med cirka 0,6 dB på sträckan Vaggeryd-Värnamo men blir oförändrad mellan Nässjö-Vaggeryd.

Gällande trädsäkring finns ett nationellt trädsäkringsprojekt inom Trafikverket där samtliga järnvägsbanor i landet trädsäkras. Aktuellt projekt påskyndar trädsäkringen på just denna sträcka. Trädsäkringen medför en bredare korridor längs järnvägen men är inte en direkt följd av elektrifieringen. Det innebär att påverkan av trädsäkringen inte hanteras inom järnvägsplanen.

Markanspråk kommer att tas fram i nästa planskede och påverkan på omgivning, byggrätter och aktuella detaljplaner kommer då att bli tydligare. I samband med det sker samordning med kommunen. Mark i form av äganderätt eller servitut kommer att krävas för de objekt

som tillkommer i form av bland annat kontaktledningsstolpar, elskyddsportaler och teknikiosker. Eventuella ändringar av befintliga detaljplanerna bör helst vara klara när järnvägsplanen lämnas in för fastställelse vilket är planerat att göras hösten 2023.

3.1.4. Samråd med allmänheten

Inför Länsstyrelsens beslut om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan har ett skriftligt samråd skett med allmänheten mellan 2022-02-28 – 2022-03-21. Samrådet har annonserats i Post- och Inrikes Tidningar samt i lokaltidningarna Jönköpingsposten, Smålands dagblad och Värnamo nyheter. I annonsen fanns information om projektet och det skriftliga samrådet, att handlingarna fanns tillgängliga på Trafikverkets hemsida samt en anvisning om hur skriftliga synpunkter kunde skickas till Trafikverket.

Inga yttranden från allmänheten har kommit in.

3.1.5. Samråd med övriga myndigheter och organisationer

SGI Statens geotekniska institut

SGI har inget att erinra i ärendet.

Försvarsmakten

Försvarsmakten har inget att erinra i ärendet.

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen i Vaggeryds kommun välkomnar projektet som helhet, och ser positivt på planen så här långt.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för yttrandet.

PGF Terminal AB

PGF Terminal AB menar att det inte är med säkerhet att bullernivån höjs med 1 dB, då elektriska lok generellt är tystare än motorvagnar/drivfordon med förbränningsmotorer.

Trafiksiffrorna som redovisas i samrådsunderlaget på antalet godståg är redan idag större än Trafikverkets prognos för 2040, och förväntas öka kraftigt. PGF bedömer också att godstågstrafiken så gott som uteslutande kommer att ske med ellok.

Vidare anser PGF att tidplanen bör kunna forceras, förutsatt att länsstyrelsen beslutar om att åtgärden inte utgör betydande miljöpåverkan samt att järnvägsplanen fastställs utan försening.

Vidare anser PGF att det angränsande nationella objektet triangelspår i Alvesta mellan Södra stambanan och Kust till Kustbanan bör nämnas som ett angränsande projekt i samrådsunderlaget.

Spåren på Båramo logistikområde med Vaggeryds kommun som infrastrukturförvaltare är anlagda på detaljplanlagt område som medger järnvägsändamål. PGF anser att en förlängning av mötesspåret vid driftplatsen i Malmbäck bör omfattas av järnvägsplanen för att uppnå bättre redundans, robusthet och trafikering.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för synpunkterna.

Det stämmer att eldrivna persontåg är avsevärt tystare än dagens dieseldrivna persontåg. Genomförda bullerberäkningar visar att bullernivån höjs med cirka 0,6 dB på sträckan Vaggeryd-Värnamo men blir oförändrad mellan Nässjö-Vaggeryd, till följd av elektrifieringen. Att bullernivån ändå höjs på sträckan Vaggeryd-Värnamo beror på ökad trafikering och höjda hastigheter på delar av sträckan.

Trafikverket delar också bedömningen att godstågstrafiken kan förväntas ske med primärt ellok. Enligt gällande basprognos år 2040 sker en minskning av godstrafiken på sträckan, även beaktat en elektrifiering av sträckan. En översyn av prognosen görs regelbundet, men någon ny prognos har inte tagits fram inom ramen för den aktuella åtgärden. I genomförda bullerberäkningar enligt ovan har dock antagits att antalet godståg ligger kvar på dagens frekvens med 3-3,5 tåg per dygn.

Befintlig tidplan för projektet gäller och har sin utgångspunkt i Trafikverkets planläggningsprocess. Trafikverket ser ingen möjlighet att påskynda processen.

Trafikverket kommer att komplettera handlingen i nästa skede med information om projekten triangelspår i Alvesta mellan Södra stambanan och Kust till Kustbanan.

Spåren på Båramo logistikområde lyfts ur aktuell järnvägsplan. Trafikverket har dock inga avsikter att lyfta in en spår förlängning vid driftplats Malmbäcken i järnvägsplanen då det skulle riskera att försena processen. Förslaget till åtgärd förs dock vidare inom Trafikverket.

SGU Statens geologiska undersökningar

SGU väljer i sitt yttrande att hänvisa till SGUs allmänna riktlinjer avseende infrastrukturemisioner, vilka också bifogas yttrandet.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för yttrandet.

Strålsäkerhetsmyndigheten

Strålsäkerhetsmyndigheten lämnar i sitt yttranden generell information om strålsäkerhet och om att det är miljöbalken som ska betraktas vid bedömning huruvida olika alternativ och eventuella behov av exponeringsbegränsande åtgärder bör vidtas.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen.

Elektromagnetisk strålning kommer att utredas i kommande skede.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät skriver i sitt yttrande att infrastrukturen runt järnvägssträckningen i Älgaryd och Stoarp är av intresse för Svenska kraftnät ur underhållssynpunkt för transmissionsanläggningar och i förlängningen för elförsörjningen i regionen. Planerad elektrifiering av järnvägssträckan kommer dock inte förändra förutsättningarna på platserna. Svenska kraftnät har därmed ingenting att erinra i aktuellt ärende.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för yttrandet.

Trafikverket, 553 05 Jönköping. Besöksadress: Bataljonsgatan 8
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 020-600 650

www.trafikverket.se